

"Det ska vara lätt att
leva i Strömsund"

Göran Bergström, kommunalråd (S) i Strömsund, sticker ut även i bilval: en Chevrolet Caprice 66:a, en dröm som nu förverkligats. Och hans österrikiska hustru har övertygat honom att anamma bergslandets "landhausmode".

GIFT TRE GÅNGER – MED SAMMA FRU

NAMN: Göran Bergström.
ÅLDER: 63 år.
FAMILJ: Hustrun Carola från österrikiska Tyrolen, som han träffade för 30 år sedan när hon jobbade som hyrdötterska. Fast de har bara bott ihop de fem senaste åren. "Läromål har vi gift oss tre gånger – i Österrike, Sverige och Kambodja."
BOK: Eggenhet i Strömsund.
MOTTO: Tiden står bara still i fastrostade husruken.
FAVORITPOLIS PÅ TV ELLER FILM: Den klumpige franske kommissarien Clooney.
IDOL/FÖREBILD: Mamma Kajsa, hon läste in en lärarensamen med lärande böcker.
STRÖMSUNDSPOLITIKEN: Majoritetstestet S+V har 20 mandat av 35. Oppositionen: C, S, M, A, Ö, S. Skåla Rättvis Demokrati 2 och MP 1.
STRÖMSUNDSLEGAN: "Strömsund – vilgar du?"

Göran Bergström, kommunalråd (S) i Strömsund, sticker ut även i bilval: en Chevrolet Caprice 66:a, en dröm som nu förverkligats. Och hans österrikiska hustru har övertygat honom att anamma bergslandets "landhausmode".

Från Dagens Samhälle nr 21 - 2016

Han har gått den långa vägen, men inte den politiska. Kommunalrådet Göran Bergström (S) i Strömsund är inte fostrad i illa städade SSU-lokaler, har inte hängt på kursgårdar eller myglat i korridorerna på kongresser. Efter 40 år i den stora världen återvände han till den lilla.

När andra ropade på republik var han kungens livvakt. När andra krävde att ansvariga för folkrättsbrott skulle ställas inför rätta ledde han teamet som fångade in världens mesta massmördare. När andra predikade solidaritet med Sydafrikas folk ordnade han fram en ryssmössa åt Nelson Mandela. När andra skrev insändare i lokaltidningen hade han program på TV 4 och Femman.

– Jodå, han är en frisk fläkt, säger Strömsunds oppositionsråd Göran Espmark (C), och mycket riktigt släkt med ledamoten Kjell Espmark på stol 16 i Svenska akademien.

Kanske är Göran Bergström Sveriges mest ovanliga kommunalråd. Inte för att inte han också måste ägna sig åt manglingar för att få budgeten att gå ihop eller joxa lite med posterna för att få utrymme till näringslivssatsningar. Men efter ett två timmar långt sammanträde där just ingenting hade bestämts ställde han sig upp och sa:

– Fattar ni vad det kostar att ha oss sittande här? Vore vi några andra skulle vi gripas för lösdriveri!

Egentligen kokar allt ned till en enda målsättning som han sammanfattar där i caféet och foajen till biografen Saga, vägg i vägg med kommunhuset:

– Det ska vara lätt att leva i Strömsund.

Strömsund, cirka tio mil nordöst om Östersund, med 12 000 invånare, ligger möjligen nära Sverige geografiska mittpunkt, men skulle politiskt och ekonomiskt kunna beskrivas som periferi.

Fel, menar kommunalrådet som kom in från världen. För det går bra nu. Kommunen har balans i ekonomin, betongfabriken får leverera element när de höga tornen ska byggas i Hagastaden i Stockholm, Norrlands Trähus går så bra att de måste bygga ut. I morgon ska de ha företagsmessa, mest för att företagarna ska lära känna varandra, skapa synergier som det heter på konsultspråk.

– Och företagen är nästan uteslutande lokalt ägda. Det gör att de blir lokalpatrioter och bär också samhällsfrågor, säger Göran Bergström som är kommunalråd på 75 procent som vice ordförande i kommunstyrelsen och 25 procent som ordförande i näringslivsbolaget.

Han gillar att mäta, att hitta siffran i allt. Strömsund är stort. 10 567 kvadratkilometer stort, 800 mil farbar väg, 18 mil järnväg, 2 300 hektar kommunal skog, 3 000 trekammarbrunnar att tömma och 60 mil rör att underhålla.

– Kommunen är lika stor som Kosovo, säger Göran, som varit polis eller polisutbildare i fyra världsdelar.

– Ja, eller som Skåne, säger kommunchefen och västgöten Anders Andersson som tidigare var officer.

Egentligen var det vad Göran såg som polischef i Strömsund som fick honom att gå in i politiken. Med en lång gräns mot Norge drev han frågan om att polisen skulle kunna samarbeta över gränserna. Anders Ygeman på besök i Jämtland lyssnade och från årsskiftet ska gränssamarbete formaliseras.

När den nya polisorganisationen ska sättas på plats har rikspolischefen däremot inte lyssnat på vare sig polisen eller politikern Bergström.

– Målet för Strömsund är 15 poliser, men när vi blev fem blev vi rena konkursboet. Allt har gått till kust- eller storstäderna, man tar ingen hänsyn till vilka tider och

avstånd vi har. Det är som om en stockholmare skulle anmäla ett pågående brott och få svaret att närmaste polis finns i Eskilstuna.

– Polisen har aldrig varit längre från medborgarna än i dag. Nu vill de flytta LKC, länskommunikationscentralen, från Östersund till Umeå också. Då tappar man all lokalkännedom. Nej, det är som de stod på kommandobryggan till Titanic...

Rikspolischefen Dan Eliasson har lyssnat, men inte tagit intryck.

– Han är en Bagdad-Bob, han säljer fågelfrön till gökur. Thomas Rolén som utredde den nya polisorganisationen konstaterade att det skulle behövas ett tillskott på tre miljarder för att få den nya organisationen på plats. Det blev inte en spänn!

Och det är inte bara polisen som rustar ned i Strömsund.

– Vi har förlorat 140 statliga tjänster på 20 år. De enda som satsat här är Systembolaget.

Som kommunalråd har han drivit frågan om att Systembolaget också borde etablera sig i Gäddede. Det skulle sätta fart på gränshandeln i området, och Ica-butiken är redan överfull av beställningar som sedan körs till Norge. Intresset från Systembolaget har än så länge varit svalt.

De har cirka 650 asylsökande i kommunen, fast de är utspridda i kommunens samhällen. Överbeläggning och förtätning har lett till flera konflikter, men ska polisen rycka ut kan det vara tio-femton mil bort.

– Vi var nog första kommunen som skrev till regeringen om att vi måste dra åt handbromsen. Jag är positiv till flyktingmottagandet, vi behöver folk! Men det sker allt för slumpmässigt.

Kommunen ska stå för god service. Livsnerven i det är att unga människor, nyanlända eller inflyttade kan ta de jobb som görs av de som snart ska gå i pension.

– Jag brukar säga att vi skulle kunna köra studentflaken raka vägen till kommunhuset. Men skulle vi förlora gymnasieskolan kan vi i stort sett kasta nyckeln och ge upp.

Och trenden tycks vara att de i utkanten hamnar ännu längre ut, menar han. Storregionerna är definitivt inget han omfamnar.

– Storregioner än nog bra - för de som hamnar nära centrum i regionen. Men var hamnar vi som ligger ytterst i regionen?

Nej, det är en ljusare bild när det handlar om den egna kommunen däremot. En idé är att göra Strömsund till isracingens Mecka. Eller att de som går ut gymnasieskolan med godkända betyga ska vara garanterade ett jobb. Eller ett testcenter för vindkraft i kallt klimat, med tester och utbildning. Fullmäktige har redan fattat beslut om en ny sporthall och nu diskuteras ett lokalt lönepåslag för kommunens bristyrken. Förskollärare ska till exempel få mer i lönekuvertet än på andra håll.

Göran Bergström är återvändaren som var borta från Strömsund i 40 år. Det började med att han blev osams med farsan som ville han skulle sälja snöskotrar. Han flyttade

till Stockholm i stället 1973 med tre hundringar i plånboken. Städade på Domus i Sundbyberg och gjorde chokladsås på Marabou. Lumpen som kustjägare. Sedan polisskolan. Ut i den fruktade piketen.

– Jag ville alltid gå in som etta. (*Läs: den som först ger sig på buset*).

Efter Palmemordet. Nej, här kommer först ett kort mellanspel om just Palmemordet, som fortfarande får honom att gå igång rejält:

– Det är ett av svensk kriminalhistorias största fiaskon och skandaler. Det var som hämtat ur Kalle Anka. Hade det varit en Arne Karlsson från Skövde och inte Olof Palme så hade Christer Pettersson blivit dömd till livstid.

Jo, efter Palmemordet blev han rekryterad till den nya livvaksorganisationen. Med uppdrag åt statsledningen, regeringen och kungahuset, utländska statsöverhuvuden och potentater på besök.

Kungen och kungahuset fick ett gott öga till just Göran. Fast nu närmar vi oss meddelarskyddets träskmarker där det inte ens går att prata off. Om detta vill han inte berätta. Tomas Sjöberg, en av författaren bakom den beryktade kungaboken "Den motvillige monarken" försökte, men fick nej. Inga kungaäventyr här inte.

– Jag säger som Mike Dickson, som var chef på Scotland Yard: De bästa böckerna blir aldrig skrivna.

90-tal. Tv3 var igång med publikknipande programmet Efterlyst, där folk ringer in och hjälper till att lösa brott. Göran Bergström var tidigt med i kulisserna. Men någon tyckte han borde stå framför kameran.

Det blev några säsonger som spaningsledare och sidekick till Martin Timell i TV4:s På rymmen. Sedan eget program, "Ögonvittnet" på Femman.

– Jag var typ ADHD-spanare i "På rymmen". Som mest hade vi 1,7 miljoner tittare. Min uppgift var lite att få Timell ur gängorna. Ja, det var hopp och lek.

Sedan utlandstjänst som polisutbildare i Moçambique i Afrika och Kosovo på Balkan.

I Moçambique kidnappades han och satt gisslan i fem dagar. I Kosovo smälldes de en bomb på kontoret, och när den svenska bataljonen hade tagit dit The Boppers för att underhålla kom någon på "en kul grej". Tv-kändisen Göran skulle stagediva, hoppa ut i publikhavet. Med silvertejp för ögonen (och armarna) gjorde han det och kom helt fel. Skallen fick sys ihop med 30 stygn. 1)

– Fast jag behövde nog den där smällen. Jag blev lugnare efter det, kunde sitta still och blev mer analytisk.

Och sedan ett mellanspel som ansvarig för en arreststyrka som letade upp och grep de ansvariga för folkmorden under Pol Pots Röda khmerregim i Kambodja.

– Vi grep Nuon Chefa, Röda khmerernas ideologiske ledare som var andreledare efter Pol Pot, som stod bakom morden på ofattbara 1,7 miljoner människor. Jag fick handplocka folk, och valde inga svenskar. När vi rekade spelade jag en korkad amerikansk turist på MC, jag hade en hawaiiiskjorta på mig.

– Det var det viktigaste gripandet i mitt liv, säger Göran Bergström och pekar på sin ring med en blå ädelsten som är tillverkad av mineral från Pailinområdet där gripandet skedde den 19 september 2007. Nuon Chefa fördes med helikopter till Phnom Ehn och dömdes sedan till livstid.

Sedan ett par år i Wien, som säkerhetssamordnare för FN:s chefsförhandlare Martti Ahtisaari, Finlands tidigare president, fredspristagaren som mäklade fred i Namibia, Acehprovinsen i Indonesien och Kosovo.

– Men efter 16 år utomlands i oroshärda vaknade jag upp och fick hemlängtan. Jag är väl som en gammellax, som återvänder till sin bäck.

Han fick jobb som polis på hemorten. Äntligen skulle det bli lite lugn och ro i Strömsund. Så fan heller. Han hade knappt återvänt hem när Obid Nazarov, imam från Uzbekistan, som fått asyl i Sverige 2006, sköts vid sin bostad i Strömsund, men överlevde knappt.

Vakna strömsundsbor kunde tipsa om en mystisk man som utgav sig för att vara turist men inte alls uppträdde som en sådan. Med klassiskt polisarbete kunde de kartlägga mannens rörelser i Sverige. Han hann lämna landet, men kunde så småningom gripas i Moskva. Att Uzbekistans president Karimov var på kollisionskurs med Putin ska ha bidragit till utlämnandet.

– Lilla Strömsund blev en bricka i det storpolitiska spelet. Det visar lite av hur världen ser ut i dag.

40 års äventyr har ersatts av mer handgripliga saker. Men det kan vara bra att komma ihåg det där andra.

– Man blir rätt ödmjuk när man ser den enorma fattigdom som finns i världen, som under mina två år i Afrika. Så vad fan spelar det för roll om man som lokalpolitiker ibland gör fel?

– Jag kan också tycka att jag betalar tillbaka lite till hembygden, jag hade en bra uppväxt här som betytt mycket för mig i livet. Jag drivs av att göra något gott för de som bor i Strömsund.

Men han är allt annat än partigångare, ibland krockar han med gamla partistrukturer som andra vant sig vid.

– Jo, jag har blivit upptuktad några gånger av partiet. Vi har tagit beslut och inte hört med partidistriktet först och sånt. Jag får väl be om ursäkt då. Men jag är snart 62 år, ska jag fråga om allt då kan jag lika gärna sluta som politiker.

Efter avslöjandena om vad som hänt runt ex-partiledaren och nationella samordnaren Mona Sahlin blir det ofrånkomligt att fråga om en ex-livvaktens reaktion på det som hänt hans partikamrat.

– Efter Anna Lindh-mordet görs det säkerhetsbedömningar för varje skyddsperson. Ingen sådan ska själv kunna säga om de ska ha skydd eller inte. Och ingen ska

tillbringa mer än max fem år intill sina skyddspersoner. Det som hänt runt Mona Sahlin är ett klart uttryck för att makt korrumpierar och hur vänskap påverkar.

– Jag jobbade med kungen ett antal år och han är den sista som klagar. Tar du väskan för honom åker du nästan på en smäll. Det fanns en stark respekt för vårt jobb.

Fast som kungafamiljens livvakt blev han faktiskt utsatt för ett attentat. En natt när han sov över på Drottningholm vaknade han och stirrade in i ett grisansikte. Sveriges tronarvinge Victoria, prins Carl Philip och prinsessan Madeleine är fortfarande starkt misstänkta som gärningsmän och brottsoffret tror sig veta att grishuvudet kom från det kungliga julbordet.

Ett annat livvaktminne handlar om när Nelson Mandela för första gången kom till Sverige. Han var just utsläppt från Robben Island och hans första resa gick till Sverige, där Mandelas vän, ANC-ledaren Oliver Tambo vårdades på Ersta sjukhus.

– Jag skulle vilja ta en promenad tjugo i fem på morgonen, sa Mandela. Så vi gick ut från Grand Hotel där han bodde och tog en promenad i Gamla stan. Ingen annan var ute så dags. Han var van vid att alltid gå upp vid den tiden. Och han funderade bäst när han promenerade, sa han.

– Så gick vi förbi en affär. Jag har alltid velat ha en "the russian style hat" sa Mandela. Det var en söndag men jag ringde Säpos ledningscentral som fixade så en affär öppnade för Mandela. Han ville betala, men de insisterade på att det var en gåva.

Världen virvlar förbi, berättelser om kul eller dramatiska händelser. Som när han tömde en husvagnstolett på Las Palmas flygplats. Eller när han hamnade i en handplockad attackstyrka med tidigare kustjägare som skulle tvinga ned den förmodat sovjetiska u-båten i Härsfjärden 1982: "Det är enda gången jag fått betalt svart av staten".

Men däremot inga berättelser om han som var hertig av Jämtland (Carl Gustaf 1946–1973). Något måste ju han och kungen få behålla för sig själva.

Göran Bergström

Ålder: 65 (nu)

Familj: Hustrun Carola från österrikiska Tyrolen, som han träffade för 30 år sedan när hon jobbade som flygvärdinna. Fast de har bara bott ihop de fem senaste åren. "Däremot har vi gift oss tre gånger - i Österrike, Sverige och Kambodja"

Bor: lägenhet i Strömsund

Motto: Tiden står bara still i fastrostade huvuden

Favoritpolis på tv eller film: Den klumpige franske kommissarien Clouseau

Idol/föredöme: Mamma Kajsa, hon läste in en lärarexamen med lånade böcker.

Strömsundspolitiken: 2014–2018 hade S+V 20 mandat av 35 (17+3). Oppositionen: C 5, M 4, SD 3, lokala Rättvis Demokrati 2.

2018– har S+V 18 mandat av 35 (16+2). Oppositionen: C 7, M 4, SD 4, lokala Rättvis Demokrati 2.

Strömsundslogan: "Strömsund – Vågar du?"